

Dñica in Sexagesima

sed imediate ptra eos facta fuit executio et hoib⁹
dat spaciam penitentie. sed quando nolunt con/
uerti quando moriunt cadunt in inferno. Auto/
ritas cum secretis. Qui ceciderit super lapidem
istum confringetur super quem dico ceciderit co/
teret euz. *Mat. xxi.* Dico tertio qd aliqui moriū
tur in peccato veniali solum. ideo dicitur tertio
cecidit licet fecerunt multa peccata mortalia ta/
men fecerunt penitentiā sed non condignaz. isti
tales quando moriunt non statim vadunt ad pa/
radysum nec ad infernum ex quo confessi fuerunt
sed vadunt ad purgatorū qd est domus plena
ignis qui virtute diuina cruciat animas magis
q̄ si anima esset in furno ardenti. Nota dicit san/
ctus *Tho.* in. iij. dis. xxj. q. j. arti. j. q. iij. et iij. p/
te. q. xlvi. arti. vj. ad tertium qd mīma pena pur/
gatorū est maior qd maxima hic. et pena purgato/
rū semper taxatur sūm q̄titatem peccati ut dicit
sanctus *Tho.* in. iij. dis. xx. quia tantum est ad
soluendum peccatum. Et pena purgatorū pur/
gat illa reatu pene in soluendo penam ut dicit *Sanctus Tho.*
in. iij. dis. xxj. q. j. arti. iij. q. q. Et ideo
dicitur. Si quis superedificat super fundamen/
tum hoc aurum argentum lapides preciosos li/
gna fenum stipulaz detrimentū patietur. ipse ta/
men saluus erit sed tamen quasi per ignem. j. ad
Cor. iij. Nota si quis superedificat super funda/
mentum hoc scilicet fidei. quia ad purgatorium
non vadunt nisi christiani qui stant supra funda/
mentum fidei sed edificauerūt ligna fenum et sti/
pulam. id est. peccatum veniale. ideo patiunt in
illo igne. Pro quo notandum sūm *Sanctum Tho.*
iij. scrip. dis. xxj. q. j. arti. ij. q. j. qd triplex differē/
tia ponitur peccatorum venialium. Quia que/
dam sunt grauiissima in genere venialium et diffi/
cile purgabiliā. et hec per lignum signāt. que/
dam mīma que per stipulam. quedam media qd
per fenum significant. Ratio dictorum. quia ve/
nialia charitati adiuncta possunt per aliquaz pe/
nam consumi. ideo puenienter sūm metaphoram
significant illis que per ignem consumunt. Et
quia qd aliquod peccatum est grauius tanto
difficilius purgatur. et in peccatis venialib⁹ in/
uenitur alterum altero grauius. ideo puenient
eorum diuersitas significatur per diuersitatē eo/
rum que facilius et tardius consumunt ab igne.
Et quia perfectio cuiuslibet qdūtūl ternario cō/
prehenditur propter principium medium et fine
ideo triplex differētia peccatorū venialū ut pa/
tuit ponitur. His dictis consonat beatus *Aug.*
cuius verba magister ponit i. iij. dis. xxj. Dicit
tamen doctores. qd mīma pena purgatorū ē ma/
ior omni pena huius mundi. qd et sanctus *Tho.*
mas concorditer tenet ut patuit. Nota practicā
quomodo anima cadit in purgatorio de manib⁹
boni angeli. Et dicit anima in purgatorio existēs
malicie diaboli. ne lateris inimica mea super me

quia cecidi sup. in purgatorio. quia consurgam
suple completa penitētia. *Mat. viii.* Ecce tertī
um cecidit. Dico quarto qd aliqui moriunt in gra/
tia spirituali pure. sicut sunt homines vel mulie/
res qui tenent vitam apostolicam seu spiritualē
qui licet fecerint peccata mortalia tamen fecerūt
condignam penitentiam confitentur sepe et com/
municant et plorant sua peccata et faciunt magis
penitentias et lucrantur magnas indulgentias et
intim qd si ponerentur in statu diuine iusticie om/
nia bona que fecerunt et bona opera in una par/
te mala in alia. plus ponderarent bona qd mala
tales quando moriunt via recta vadunt ad pa/
radysum et ascendunt ad gloriam celestem. Et d
icitis dicit apostolus. Scimus autem quoniam si
terrestris domus nostra huius habitationis dis/
soluatur qd edificationē ex deo habemus nō ma/
nufactam sed eternam in celis. ij. ad *Cor. v.* De
qualibet tali anima beata dicitur in euangēlio ce/
cidit in terram bonam *Luce.* viii. de qua dāuid.
Credo videre bona dñi in terra viuentium. La/
uete ne cadatis de paradyso. Dicit dāuid. Im/
pulsus eversus sum ut caderem et dñs suscepit
me. Fortitudo mea et laus mea dñs et factus est
mihi in salutem. in p̄s. cxvij. Nota impulsus sci/
licet in morte per diaboli temptationes. sed dñs
suscepit me. Qui mittit angelos suos et. Laus
mea scilicet in aere contra demones quando di/
xi. deo gratias qui liberauit me de tali peccato
de quo ille proditor me temptauit et. donec do/
minus factus est mihi in salutem. quādo dat mi/
hi gloriam celestem.

De eadem dñica. Sermo. iij.

Datus est mihi sti/
mulus carnis mee. ij. *Cor. xij.* Pro
huius verbi declaracione est sciendū
qd inter multa et magna mala et miseras huiusmū
di sunt duo scilicet p̄mptuositas ad malum. et
difficultas ad bonum. Ad malum autem inclina/
mur naturaliter. et ideo dicitur. Vensus enim et
cogitatio humani cordis in malum prona sunt
ab adolescētia sua. *Gen. viii.* Sed difficultas est
qui vult vivere sancte et ordinate. scilicet iuxta
dei voluntatem impeditur et retrahitur ab intra
scilicet a carne. sicut enim equus qui de se est levius
impeditur tamen a curru quem trahit. Ita etiaz
anima que de se est levius ad currendum ad para/
dysum retrahitur onere carnis qd trahit et con/
tradicit. Ideo apostolus. Caro concupiscit ad/
uersus spiritum. spiritus aduersus carnem ad
Gal. v. Multo vellē vivē in būilitate et casti/
tate et sic de alijs. s̄ impediūt a carne. d̄b̄ p̄lägen
do se apl̄s dicit. p̄delector enim legi dei sūm interio/
rem hoīez. Video aut̄ alia legē in mēbr̄ meis re

Bermon

III

pugnantem legi mentis mee et captiuantem me in legem peccati que est in membris meis. infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius ad Roma. viij. Ideo ex hac difficultate aliquis dimitit bonam vitam. sed sum interiorem hominem instigatur ad vitas virtuosas quemadmodum stimulatur asinus ut vadat. Ideo apls dicitur stimulo suo dicebat thema. Datus est mihi tempore. patet ergo thema. Et inuenio in sacra scriptura quod Christus habet quatuor stimulus quibus diuinitus excitamus ut vadamus ad paradysum.

Primus est dolor corporalis affligens.

Secundus est doctor cordialis compungens.

Tertius est timor iudicialis configens.

Quartus est amor spiritualis perurgens.

De primo singulariter loquitur thema. Datus est tempore. Hic primo quod Deus habet stimulus de dolore corporali affligenti ne scilicet pigritemur in bona vita. sicut sunt infirmitates fames siccitates mortalitates tempore. Non creditis quod Deus delectetur in nostris malis. Sed ratio principalis nostrarum afflictionum ex parte dei est reductio exercitatio et promotione ad bonum et tandem introductio ad gloriam. Nota ad hoc similitudinem de iumento quod portat onus quod non delectabiliter verberatur a domino suo. sed si deuiat a recta via tunc percutitur et ad viam reducitur per flagellum. si vero non deviat adhuc cum flagello percutitur non delectabiliiter sed ut citius vadat. et ulterius percutitur ut currat et tandem ad dominum veniat. Sic etiam via ad paradysum est bona vita. hec via ambulate in ea neque ad dexteram neque ad sinistram declinabis Esa. xxx. Sed aliquotiens hoies deuiant ad dexteram amore prosperitatis distractentes bonam vitam et faciunt contra dei mandata vel ad sinistram timore aduersitatis ut fugiant mala dimittunt bonam vitam. Vident ergo deus quod iumentum suum deuiat a via recta stimulat ipsum flagello infirmitatis vel famis doloris vel mortalitatis que tangunt carnes ut dicit homo. Si ego esset in via bone vite non stimularet me. et sic reducitur ad viam perterendo patiente et remittendo tempore. si forte sit in via sed vadit tarde tepide et spaciose stimulatur etiam a deo ut citius ambulet per bonam opa accelerando et festinando ad bonam vitam meliorando. scilicet cum maiori fauore spiritus ut diligenter faciat bona opa. Hanc stimulationem et similem tangit dauid qui de se dicebat deo. ut iumentum factus sum apud te et ego semper tecum. tenuisti manum dexteram meam et in voluntate tua deduxisti me et cum gloria suscepisti me. psalmi. lxxij. Nam dauid opime sentiebat stimulus dei. ideo si erat extra viam. statim reducebar se ad viam dicendo. Misericordia dei sum magnam misericordiam. tempore. sed si iam erat in via feruentius opabatur. ideo dicit ut iumentum factus sum. Hic apparet defectus noster quod non possum dicere ut iumentum factus sum sed

minus quam iumentum. quoniam iumentum si est extra viam et flagellatur a domino statim reducitur se ad viam. Nam videtur habere rationem et cognoscere. quod tempore percutitur a domino. quod est extra viam et tu quod per peccata es extra viam bone vite et deus flagellat te et tu non cognoscis nec propter hoc redis ad viam. Imo multi ex hoc efficiuntur peiores. ideo non potes dicere cum dauid ut iumentum factus sum. sed minus quam iumentum. Item si iumentum sit in via et percutitur a domino statim meliorat passum accelerando quasi cognoscatur quod dominus ideo percutit ipsum. Et quando tu homo vel mulier a domino flagellaris facis opositum. non solum non melioratur. imo in corde tuo recipis indignationem contra deum dicendo in malas grates tempore. nonne videtur vobis quod sumus minus quam iumentum. De hoc simile dicit apostolus. Ne magnitudo revelationum extollat me. id est. extra viam tollat. datus est mihi stimulus carnis mee. angelus satanane quod me colaphizet. ij. ad Corin. xiiij. Paulus est super omnes mortales et habuit donum revelationum quia sicut amicus ostendit amico totam dominum suum. ita Christus ostendit paulo paradysum et ordines angelorum et omnia edificia paradysi plusquam iohanni. Interea quod dicit Augustinus quod ostendit sibi diuinam esse rationem. Paulus enim in raptu videt diuinam esse rationem ut dicit sanctus Thoma. i. parte. q. xij. arti. xij. in solutione ad secundum vbi sic dicit. quod sicut deus aliquid miraculose ac supernaturaliter in rebus corporis operatur. ita etiam et supernaturaliter et preter communem ordinem mentes aliquorū in hac carne viventium. sed non sensibus carnis viventium visus ad visionem sue essentie eleuavit. ut dicit Augustinus. xij. super Genesim. ad litteram. et in libro de videndo deum de moysi qui fuit magister iudeorum et paulo qui fuit magister gentium. Hec sanctus Thoma ibi supra idem dicit in. iij. dis. xliv. et in de veritate. q. xij. et. ij. scilicet in materia de raptu. ideo ne magnitudo revelationum eum extolleret datus fuit sibi stimulus carnis. glo. verior dicit. quod iste stimulus fuit dolor lateris. scilicet pectoris. si dicatur. hoc impeditabatur eum ne ita cito ambularet sibi auferendo ieiunia predicationes tempore. Respondeo quod apostolus predicabat ex patientia illa et humilitate doloris. quia erat ita sanctus quod curabat alios infirmos et quod ita pateretur patienter. Si ergo apostolus tam sanctus indigebat stimulus quanto magis nos peccatores debemus patienter sustinere flagella. Secundus stimulus est doctor cordialis pungens. iste est predicator verbi dei qui per aurum stimulat et pungit cor ut ad deum veniat. Secundus est de predatore scilicet doctore curiosio qui predicit verba ornata. quia iste non pungit cor sed sonum aures. Sed predicator qui predicit verba sacre scripture pungit cor superbi quando reducitur ad viam humilitatis. vel auari quod reducitur ad viam liberalitatis et misericordie restituendo

Dñica in Sexagesima

et sic de alijs. De isto modo loquendi ad cor dicit **Esaia**. Dicit dñs deus noster loquimini ad cor hierusalem et aduocate eam **Esa.** xl. // **No**ta loquimini ad cor non dicit ad aures ipsas de multitudo richmis seu verb poetarū. hierusalē dicit hic anima. De isto stimulo auctas. **C**erba sapientū sunt stimuli et quasi clavil in altū defixi que per mḡoz consiliū data sunt a pastore uno **Eccs.** xij. Nota verba sapientū id est. predicatorum. quia sicut iuriste vulgaris dicunt sapientes. quia scunt leges vel canones et allegatioes et factunt fieri iusticiā de receptis seu iniuriatis Ita pdicatores sacre scripture faciunt iusticiā fieri. s. penitentiā pectorib⁹ a diabolo deceptis que est quedam iusticia pnialis. Penitentia enim est virtus specialis moralis non theological⁹. et est pars iusticie cōmutatiue subiectiua. vt dicit sanctus **Zho.** iij. dist. xiiij. et. iij. parte. q. lxxxv. et sic pdicatores sacre scripture faciunt iusticiā fieri peccatorib⁹ s. punitionē. **C**erbi gratia. **D**abolus ut falsus emperor modico precio emit animam peccatoris in qua emptioe est fraus vltra dimidiū iusti precij quando consultit hoī ut faciat usuram furtum rapinā vel q̄ retineat sibi decimam vel alias. et homo sibi consentit tunc venditur diabolo. Ideo qd debes facere? vēire ad suristam leges scientem et canones sacre scripture et sic predicator predicādo dicit q̄ debes face re restitutionē si aliquid fuisti lucratus in ludo cum taxillis. et hoc quando temptat vel decepit te diabolus auaricia. // Secūdo diabolus decipit de luxuria iuuenies. suggestens q̄ est magna delectatio. tu parēs sibi ad punctum. gloriaz pā radysi amittis et perdis oia merita in punto qn̄ tu consentis sibi. quia per vnu peccatū mortale oia bona opa mortificant. De bonoz operz mortificatione vide sanctum **Zho.** in. iij. dist. xiiij. veni ergo ad sapientē in pdicatiōe habebis p̄tritionem et statim oia perdita tibi restituēt. Ecce ratio quare pdicatores dicunt sapientes. autoritas christi. Ecce mitto ad vos pphetas sapientes et sribas **Mat.** xxij. Sed dicit. sicut stimuli. dicit q̄ verba predicatoris sunt sicut stimuli qui pungunt contra difficultatē ad bene opandum et quasi clavi in altum defixi contra pnitatē ad malum. que per mḡoz consiliuz. glo. ordinaria pphetarum q̄tum ad vetus testamentū et aplo rum q̄tum ad nouū. data sunt a pastore uno. s. christo. Tertius stimulus est timor iudicialis cōfigens. i. clarificans. inter alia que multuz retrahunt hominē a malo et a peccato et excitat ad bonum est timor iudicij p̄ticularis v̄l generalis ad qd oportet nos venire et forte citius q̄ credam⁹. Ideo debet quilibet intra se cogitare vel cogitando dicere. Omiser videamus quem compotuz reddam deo de vita mea et quid respōdebo christo mihi dicenti. Ecce quid feci pro te videam⁹

quid tu fecisti pro me. Benedictus erit qui tunc poterit dicere et respōdere dicēdo. Dñe ego era superbus sed amore et exemplo vestro fui humiliatus et sic de alijs. Sed videatis de illis qui nihil fecerunt pro christo. et hōc timore quilibz debet se a peccatis custodire. sed et hoc timore aia/lia irrationalia vincunt nos que a maximis concupiscentijs abstinet timore periculi. Cerbi gratia. Canis licet famelicus abstinebit nec recipi et panem si datur sibi cum virga in capite vel cū pugno gladij. et nos minus q̄ bestie nolum⁹ abstinere a peccatis timore gladij diuine iusticie et damnationis imo despiciunt⁹. Ideo peccatorib⁹ dicit dauid in ps. Nisi conuersi fueritis gladiū suum vibrant arcum suū tetendit et parauit illū et. Jo dauid orando dicebat. Confige timore tuo carnes meas. a iudicys enim tuis timui. ps. cxvij. Iste stimulus facit magnū bonū. Nota hic exemplum de uno iuuenie qui somniādo suit interrogatus a christo i iudicio et subito extimo re totus factus fuit canus. id est. albus. Isto stimulus paulus fuit conuersus. quia quando christus sibi dixit. Saule saule duruz est tibi cōtra stimulum calcitrare **Acti.** ix. Lui christus ostendit se ut dicunt glose sicut stabit in iudicio. paulus statim tremens ac stupens dixit. Dñe quid vis me facere. De isto ergo iudicio cogitate dicendo. Videamus si ego modo morerer qd esset de anima mea. quia tam malam vitam teneo et Circa predicta nota q̄ sanctus **Zho.** iii. par. q. lvij. arti. vj. in so. ad. iij. dicit q̄ paulus in sua cōuerstione vidit christum corporaliter. Quartus stimulus est maior alijs. s. amor spiritualis vrgens quando ea que quis facit. facit ex charitate dei et proximi solo puro amore facit. dato q̄ nō esset infernus nec aliqua alia pena sed sicut philocapti qui stulto amore pdunt somnū et potum et cibum. sic etiam de illis qui sunt ita philocapti de deo q̄ amore eius pdunt somnū vigilando in oīibus pdunt cibum et potum sciunādo et laborant per bona opera. Isto stimulus purgeban⁹ apostoli et christi discipuli quia non timore. nam pfecta charitas mittit foris timorem. imo exponebant se periculis et aduersitatib⁹ predicando fidem christi in honorem dei et saluationē animarum dicentes. Charitas dei vrget nos. ij. **Lor.** v. De isto stimulus dicit autoritas sacre scripture. Qui tenet aratum et qui gloriatur in iaculo stimulus boves agitat et queratur in operib⁹ eorum **Ecc.** xxx viij. // Nota qui tenet aratum. Aratum est lingua predicatoris arans terram conscientiaruz ut faciat fructum prouocando superbum ad humilitatem. auarum ad misericordiam et liberalitatē et christus tenet eam in manu sua. quia alias nullus potest fructuose predicare. Hominis est animū ppāre. s. legēdo studēdo pteplādo et dñi ēgubnare linguā **Broii.** xxvi. s.

Bermo

predicando. Item qui gloratur in iaculo. s. virga que est scriptura et sanitur pro autoritate seu potestate regali. et ideo dicitur. **L**onsurget virga de israel et percutiet duces moab **N**um. xxviii. Nullus rex potest gloriari iaculo. quia vicegerentes et officiales christi solum sunt. nisi solus dominus iesus christus qui habet autoritatem et potestatem regalem. qui stimulo sui amoris boues agitat. s. potentes in potentia et scientia perfectos. quia oues. id est. simplices tribus primis stimulis agitantur.

De eadem dñica. **S**ermo. viii.

Exist qui seminat seminare semen suum **L**u. viii. In presenti sermone cogitavi tenere modum quem tenent isti magri domorum. notabilis sermo quando volunt edificare unam magnam domum seu turrim. **P**rimo ponunt fundamentum et forte taliter quod edificium non potest cadere vel pluvia nec terremotu. deinde edificant cameras ad habitandum. **S**ic volo facere nunc in isto sermone. **P**rimo ponaz fundamentum et forte plus quam celum nec terram. s. verbum dei. id est. historia euangelij de quo dicit christus. Celum et terra transibunt verba autem mea non traosibunt **L**u. xxv. **E**t posito isto fundamento edificabo plures cameras. s. intelligentias spirituales in quibus habitent anime nostre contemplando. **D**icatur breuiter historia euangelij ad litteram. Ecce fundamntuz positum de quo apls. j. **C**orinth. iii. Fundamentum aliud nemo potest ponere pretet illud quod positum est quod est christus iesus. glo. fides Iesu Christi. Super isto fundamento edificabo tres cameras. id est. tres intelligentias spirituales per animab. nostris. **P**rima vocatur anagogya. id est supernaturalis que est de mundi ali creatione. Secunda vocatur allegoria vel figuralis que est de humana redemptione. Tertia vocatur tropologia vel moralis que est de euangelica predicatione. **P**rimo quod prima camera vocatur anagogya. ab ana quod est sursum et goge ductio. i. sursum dicens quod est quoniam facta vel dicta in sacra scriptura exponunt de his que speramus in celestiali gloria. **D**icit autem prima pars euangelij. **E**xist quod et ceterum. **N**ota existens in mundi creatione. **R**epare potest dici seminare. **R**atio. quoniam sicut agricola seminas semina per diuersos sulcos vel agros sive arcas mittit semen suum. sic et deus. **L**ogita quod totus mundus sit quasi unus campus quem deus seminavit proprio sanguine et non a alieno. Et primo seminavit in celo nouae sulcos. i. nouae ordinis angelorum de puro semine. s. substitutis spiritibus. **P**rimus sulcus quod est in ingressu celi empyrei. vocatur angelorum Sedes archangelorum. **T**ertius principatus. **Q**uartus principatus. **Q**uirius virtutum. **S**extus dñationum. **S**eptimus thronorum. **O**ctauus cherubim. **M**onstrans seraphim

III

et in quolibet sunt tot milia milium. **H**inde descendendo semiautem celum chrystallinum quod alias dicitur aqueum. a phisico vocat primum mobile in quod sunt stelle. **H**inde descendendo in sulco firmamenti seminavit stellas. s. solem lunam et ceterum. Item descendendo seminavit elementa pura. s. ignem cum suis qualitatibus. aerem cum aquib. aquam cum piscibus. terram cum animalibus plantis et herbis. fontibus et metallis. **E**cce quod creare dicit seminare. **E**t possum dicere. **B**ne nonne in uno certe bonum semen seminasti in agro tuo **M**at. xiiii. **H**ec hoc dicit thema. **E**xist qui seminat seminare semen suum non semen alienum. **E**t iste est intellectus anagogycus id est supernaturalis. **N**ota cum dicit. **E**xist. s. deus creator. sed unde exiuit. **Q**ueritur aliqui ubi habitat deus ante mundi creationem. **R**esponsio. quod ante mundi creationem habitabat deus in secretissima camera eternitatis sue in qua etiam habitat modo ubi sunt pater filius et spousus sanctus. que est camera maior celo et terra et toto mundo. nec pro se creavit mundum sed per nobis ad habitandum. **H**abitatione autem dei dicit prophetus **E**sa. lvij. **D**ominus excelsus et sublimis habitus eternitatem ubi erat secretus et inuisibilis et incognitus ab omni creatura. ideo prophetus. **A**vere tu es deus absconditus deus israel salvator **E**sa. xiv. **E**xiuit autem de camera eternitatis in creatione mundi non dimittendo eternitatem. sed dicens exire manifestando se faciendo se cognoscibile per creature. sicut dicit prophetus. quod virtus exit ad extra per operationem. ut patet in ferro ignito si tangatur. et radix dicit exire extra per germinationem quod in tpe veris exerunt flores et ceterum. tamen non radix nec arbor mouet se de eodem loco. **S**ic radix divinitatis exit ad extra ad ramos. s. ad creature per quas cognoscit et manifestat tantum per effectus et ceterum. **A**utoritas. **I**nvisibilitas dei a creature mundi per ea quae facta sunt intellecta conspicuntur. sempiterna quod eius virtus ita ut sint inexcusabiles. ad **R**o. i. **N**ota invisibilitas dei. s. potentia sapientia divinitatis maiestas et ceterum. **E**cce quare dicit. **E**xist et ceterum. **H**oc semine fuit lucifer cum suis sequentibus. s. malis angelis quod cecidit secus viam. i. deus qui dicit. **E**go sum via **J**oh. xijij. **D**ic practice casum suum. **Q**ui cui videret se super omnes creature excellentiore sum Grego. voluit se deo parificari et suum peccatum revelauit oibus angelis. et multi sibi persenserunt de quolibet ordine. **B**oni autem. s. michael gabriel et ceterum. cum aliis predixerunt. propter quod lucifer cum suis cecidit de celo in infernum. **L**ui dicit prophetus. **Q**uomodo cecidisti de celo lucifer qui mane orebaris. corruisti in terra **E**sa. xijij. **A**nde sequitur in euangelio. **E**t concilium est scilicet a bonis angelis contradicenti.